

بسم الله الرحمن الرحيم

فصل اول - آیات و برخی از روایات وارده پیرامون «ربا»

۱ - آیات مربوط به «ربا» در قرآن کریم

۲- برخی از روایات و احادیث وارده در خصوص «ربا»

فصل دوم - مختصری از حقوق بانکی در نظم کنونی

۱- مقاله «مختصری از حقوق بانکی در نظم کنونی»

فصل سوم - برخی از قوانین حاکم بر حوزه بانکی کشور

۱ - اصول چهل و سوم و چهل و نهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

۲ - قانون نحوه اجرای اصل ۴۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

۳ - قانون پولی و بانکی کشور (با آخرین اصلاحات)

۴ - قانون عملیات بانکی بدون ربا (با آخرین اصلاحات)

۵ - قانون منطقی کردن نرخ سود تسهیلات بانکی متناسب با نرخ بازدهی در بخشهای مختلف اقتصادی (با تأکید بر قانون عملیات بانکی بدون ربا)

۶- قانون اجازه تاسیس بانکهای غیردولتی

۷- قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی

۸ - از قانون احکام دائمی برنامه توسعه کشور

۹- بخشنامه بانک مرکزی راجع به اهم تکالیف بانک ها در قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور

۱۰- قانون تسری امتیازات خاص بانکها به مؤسسات اعتباری غیر بانکی مجاز

۱۱ - قانون تسهیل اعطاء تسهیلات بانکی و کاهش هزینه های طرح و تسریع در اجرا طرحهای تولیدی و افزایش منابع مالی و کارآیی بانکها

۱۲ - قانون تسهیل تسویه بدهی بدهکاران شبکه بانکی کشور

۱۳ - از قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

۱۴- قانون مبارزه با پولشویی

۱۵- موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

۱۶- موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

۱۷- موادی از قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۸ مجلس شورای اسلامی

- ۱۸- موادی از قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران
- ۱۹- موادی از قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران
- ۲۰- بخشنامه ۹۶/۵۷۱۵۷ مورخ ۱۳۹۶/۲/۲۸ (اهم تکالیف بانک ها در قانون برنامه پنجساله ششم توسعه)
- ۲۱ - موادی از قوانین بودجه سالهای ۱۳۸۹ الی ۱۴۰۱ (ناظر بر حوزه بانکی)
- ۲۲- بخشنامه ۰۲/۲۰۷۰۵ مورخ ۱۴۰۲/۲/۴ (اهم تکالیف بانک ها در قانون بودجه ۱۴۰۲)
- ۲۳ - موادی از قانون ثبت اسناد و املاک مصوب ۱۳۱۰/۱۲/۲۶
- ۲۴ - قانون اصلاح بعضی از مواد قانون ثبت و قانون دفاتر اسناد رسمی (مصوب ۲۷ شهریور ماه ۱۳۲۲)
- ۲۵ - موادی از قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار (مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶) با الحاقات ۱۴۰۰/۱۲/۲۴
- ۲۶ - قانون نحوه وصول مطالبات بانکها (مصوب ۱۳۶۸/۱۰/۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام)

فصل چهارم - مقررات ناظر بر الزام بانک ها و موسسات اعتباری به اجرای قوانین و مقررات

- ۱ - بخشنامه ۹۶/۲۳۵۰۷۶ مورخ ۱۳۹۶/۷/۲۷ (دستورالعمل رعایت قوانین و مقررات در مؤسسات اعتباری)
- ۲- بخشنامه ۹۱/۲۹۸۲۶۳ مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۸ (احتراز از هر اقدامی که اعتماد عمومی را خدشه دار نماید)
- ۳ - بخشنامه ۹۳/۷۶۳۳۵ مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۳ (احتراز از هر اقدامی که موجب سلب اعتماد عموم گردد)
- ۴ - بخشنامه ۹۴/۶۲۳۵۸ مورخ ۱۳۹۴/۳/۱۲ (اجرای صحیح ضوابط ابلاغی توسط بانک مرکزی)
- ۵ - بخشنامه ۹۴/۳۴۲۴۷۳ مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۲۴ (تأکید بر تبعات منفی عدم اجرای مقررات)
- ۶ - بخشنامه ۹۶/۱۴۹۱۵۳ مورخ ۱۳۹۶/۵/۱۶ (اجتناب از تفاسیر و برداشت از بخشنامه های بانک مرکزی)
- ۷ - بخشنامه ۹۶/۱۷۳۷۹۳ مورخ ۱۳۹۶/۶/۵ (تأکید بر اجرای موثر بخشنامه های بانک مرکزی)
- ۸ - بخشنامه ۹۹/۲۹۸۳۲۶ مورخ ۱۳۹۹/۹/۱۹ (الزام به ارائه نسخه ای از قرارداد تسهیلاتی)
- ۹ - بخشنامه ۹۹/۳۰۹۷۴۰ مورخ ۱۳۹۹/۹/۳۰ (اجرای بخشنامه های صادره از بانک مرکزی)
- ۱۰- بخشنامه ۹۰/۲۶۲۳۳۵ مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۵ (ابلاغ مقررات ناظر بر عملیات مجاز بانکی)
- ۱۱- بخشنامه مب / ۸۴۶ مورخ ۱۳۸۶/۳/۸ (لزوم اقدام بر اساس ابلاغیه های بانک مرکزی)
- ۱۲- آیین نامه اجرایی تبصره (۳) ماده (۱) و بند (ج) تبصره (۲) ماده (۲) قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی (مصوب ۱۳۸۳)
- ۱۳- بخشنامه شماره ۰۰/۲۵۵۳۳۰ مورخ ۱۴۰۰/۹/۴ (در خصوص تکلیف موسسات اعتباری به ارائه نسخه ای از قرارداد تسهیلاتی و اطلاعات تسهیلات به مشتریان ظرف یک هفته از تاریخ درخواست)
- ۱۴- بخشنامه شماره ۰۱/۱۵۲۹۵۴ مورخ ۱۴۰۱/۶/۱۹ (ابلاغ دستور العمل نحوه ثبت الکترونیکی قراردادهای تسهیلات بانکی)

فصل پنجم - آئین نامه ها و دستور العمل های حاکم بر نحوه

پرداخت تسهیلات و ارائه خدمات بانکی

- ۱ - آئین نامه فصل دوم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) «تجهیز منابع پولی»
- ۲ - آئین نامه فصل سوم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) «آئین نامه تسهیلات اعطائی بانکی»
- ۳- اصلاحیه تبصره ۲ الحاقی به ماده ۶ آئین نامه فصل سوم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)
- ۴ - آئین نامه فصل چهارم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)
- ۵ - آئین نامه فصل پنجم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)
- ۶ - دستورالعمل اجرائی مشارکت مدنی
- ۷ -اصلاحیه ماده ۱۰ تبصره ۱ دستورالعمل اجرائی مشارکت مدنی
- ۸ - دستورالعمل اجرائی مضاربه
- ۹ - دستورالعمل اجرائی اجاره به شرط تملیک
- ۱۰- دستورالعمل اجرائی فروش اقساطی مسکن
- ۱۱- دستورالعمل اجرائی فروش اقساطی وسائل تولید، ماشین آلات و تاسیسات
- ۱۲- بخشنامه شماره ۲۳۷۰۵۹ مورخ ۱۳۹۳/۹/۴ (نحوه بازپرداخت پلکانی اقساط در قرارداد فروش اقساطی
- ۱۳- دستورالعمل اجرائی فروش اقساطی مواد اولیه، لوازم یدکی و ابزار کار
- ۱۴ - دستورالعمل اجرائی مزارعه
- ۱۵ - دستورالعمل اجرائی مساقات
- ۱۶ - دستورالعمل اجرائی سرمایه گذاری مستقیم
- ۱۷ - دستورالعمل اجرائی معاملات سلف
- ۱۸ - دستورالعمل اجرائی معاملات جعاله
- ۱۹ - بخشنامه شماره ۹۰/۱۴۱۶۹۶ مورخ ۱۳۹۰/۶/۲۰ (ابلاغ دستورالعمل اجرائی عقد استصناع و مرابحه و خرید دین)
- ۲۰- بخشنامه شماره ۹۴/۳۴۷۲۷۸ مورخ ۰۰ (ابلاغ دستورالعمل اجرائی جدید عقد مرابحه)
- ۲۱ - بخشنامه شماره ۲۰۹۷۷۳ /۰۰/ مورخ ۱۴۰۰/۷/۲۴ (ابلاغ دستورالعمل اجرائی کارت اعتباری)
- ۲۲ - بخشنامه شماره ۹۶/۲۵۵۷۵۵ مورخ ۱۳۹۶/۸/۱۴ (ابلاغ دستورالعمل ناظر بر ضمانت نامه بانکی «ریالی»)
- ۲۳ - بخشنامه شماره ۰۰/۱۷۷۷۰۷ مورخ ۱۴۰۰/۶/۲۴ (ابلاغ دستورالعمل شیوه صدور کارت هدیه و بن کارت ریالی)
- ۲۴- بخشنامه شماره ۹۷/۳۶۲۰۱۳ مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۱۲ (ابلاغ دستور العمل نحوه پذیرش اوراق اسناد مالی اسلامی به عنوان ضمانت اعطای تسهیلات پرداختی به پیمانکاران مجری طرح های عمرانی)
- ۲۵ - بخشنامه شماره ۹۸/۲۱۸۱۲۳ مورخ ۱۳۹۸/۶/۳۱ (ابلاغ آئین نامه نظام سنجش اعتبار مصوب هیات وزیران)
- ۲۶ - بخشنامه شماره ۹۳/۱۱۴۶۹۹ مورخ ۱۳۹۳/۴/۲۹ (در خصوص نحوه محاسبه یارانه سود «سهم سود دولت» در عقود مشارکتی)
- ۲۷ - بخشنامه شماره ۹۶/۳۵۸۰۱ مورخ ۱۳۹۶/۲/۱۲ (درخصوص الزام موسسات مالی به استفاده از فرم ماده ۱۶۹ قانون مالیات)

- ۲۸ - بخشنامه شماره ۹۸/۳۰۶۷۴۲ مورخ ۱۳۹۸/۹/۱۰ (در خصوص عدم نیاز به اخذ گواهی مالیاتی در زمان تمدید ضمانتنامه و اعتبار اسنادی)
- ۲۹ - بخشنامه شماره مب / ۱۵۵۵ مورخ ۱۳۸۴/۸/۱۰ (در خصوص لزوم درج نوع تسهیلات پرداختی در قراردادهای تنظیمی)
- ۳۰ - بخشنامه شماره ۹۱/۱۰۸۳۱۳ مورخ ۱۳۹۱/۴/۲۸ (در خصوص تکالیف مقرر در قانون بودجه سال ۱۳۹۱)
- ۳۱ - بخشنامه شماره ۹۰/۱۸۱۳۴۷ مورخ ۱۳۹۰/۸/۳ (در خصوص تعیین مناطقی که تعاونیهای اعتبار و صندوق قرض الحسنه حق اعطاء تسهیلات در آنها را دارند)
- ۳۲ - بخشنامه شماره ۰۰/۵۴۸۹۸ مورخ ۱۴۰۰/۲/۲۷ (در خصوص نحوه پرداخت تسهیلات به شرکت های سرمایه گذاری و هلدینگ)
- ۳۳ - آیین نامه رعایت شاخصهای مالی در اعطای تسهیلات سرمایه در گردش به اشخاص حقیقی و حقوقی توسط بانکهای دولتی
- ۳۴ - آیین نامه مستندسازی جریان وجوه در کشور
- ۳۵ - بخشنامه ۰۰/۳۶۱۷۷۵ مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۹ (پرداخت تسهیلات باید از طریق سامانه جامع تجارت و بنام فروشنده کالا صورت پذیرد.)
- ۳۶ - بخشنامه شماره ۰۰/۳۶۸۴۰۰ مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۱۷ (در خصوص ابلاغ نظریه شورای نگهبان راجع به مبنای قراردادی تسهیلات اعطایی به شرکت های کارگزاری)
- ۳۷ - بخشنامه شماره ۰۱/۲۴۷۹۲ مورخ ۱۴۰۱/۲/۴ (ابلاغ دستورالعمل اجرائی اعطای تسهیلات خرد)
- ۳۸ - بخشنامه شماره ۰۱/۷۷۷۶۷۰ مورخ ۱۴۰۱/۳/۳۰ (در خصوص ابلاغ تکالیف مرتبط شبکه بانکی کشور مقرر در قانون جهش تولید دانش بنیان)
- ۳۹ - بخشنامه شماره ۹۴/۲۹۶۲۷۳ مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۱۵ (ابلاغ دستور العمل اعتبار اسنادی داخلی (ریالی))
- ۴۰ - بخشنامه شماره ۰۱/۷۷۷۸۶ مورخ ۱۴۰۱/۳/۳۰ (ابلاغ پاسخ به برخی از سوالات راجع به اعتبار اسنادی داخلی (ریالی))
- ۴۱ - بخشنامه شماره ۰۱/۱۰۸۴۹۵ مورخ ۱۴۰۱/۵/۲ (اصلاحیه بخشنامه شماره ۹۶/۲۵۵۷۵۵ مورخ ۱۳۹۶/۸/۱۴ در خصوص ابلاغ دستورالعمل ناظر بر ضمانت نامه بانکی «ریالی»)
- ۴۲ - بخشنامه شماره ۰۲/۵۵۵۶۸ مورخ ۱۴۰۲/۳/۱۰ (ابلاغ دستورالعمل ناظر بر ضمانت نامه های بانکی (ریالی))
- ۴۳ - بخشنامه شماره ۹۵/۱۳۵۹۱۸ مورخ ۱۳۹۵/۵/۲ (وفق ماده ۱۳ قانون عملیات بانکی بدون ربا پرداخت تسهیلات سرمایه در گردش به واحد های تولیدی ، صرفا در قالب عقود سلف و فروش اقساطی امکان پذیر است.)
- ۴۴ - بخشنامه شماره ۰۲/۶۳۹۸۸ مورخ ۱۴۰۲/۳/۲۲ (ابلاغ آیین نامه پرداخت تسهیلات به کارکنان موسسات اعتباری)
- ۴۵ - بخشنامه شماره ۰۲/۹۶۱۷۵ مورخ ۱۴۰۲/۳/۲۸ (ابلاغ اصلاحیه «دستور العمل اجرایی کارت اعتباری» و «دستور العمل اجرایی اعطای تسهیلات خرد»)
- ۴۶ - بخشنامه شماره ۰۲/۹۴۴۲۰ مورخ ۱۴۰۲/۴/۲۴ (ابلاغ «دستور العمل وجوه اداره شده (ریالی)»)
- ۴۷ - بخشنامه شماره ۰۲/۱۷۲۷۴۸ مورخ ۱۴۰۲/۷/۲۰ (ابلاغ مصوبه شورای پول و اعتبار در خصوص نرخ و نحوه محاسبه و اخذ کارمزد قرض الحسنه اعطایی.)
- ۴۸ - بخشنامه شماره ۰۲/۲۵۰۹۵۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۳ (الزامات ناظر بر نحوه همکاری موسسات اعتباری با شرکت های تسهیلات یار.)

فصل ششم - مقررات ناظر بر ممنوعیت بانکها و موسسات اعتباری

در خصوص پرداخت تسهیلات

- ۱ - بخشنامه ۱۷۵۱ مورخ ۱۳۷۵/۰۳/۱۳ (ممنوعیت اعطای تسهیلات جدید جهت تسویه بدهیهای گذشته و سررسید شده)
- ۲- تصویب نامه ۳۰۳۳۰/ت/۳۴۹۲۵ ه - ۱۳۸۶/۲/۳۰ (تصویب نامه راجع به بدهی واحدهای اقتصادی دارای توجیه فنی و اقتصادی)
- ۳ - بخشنامه مب ۳۸۷۶ مورخ ۱۳۸۶/۹/۱۱ (ممنوعیت اعطای تسهیلات جدید جهت تسویه بدهیهای سررسید شده و توضیح در خصوص تصویب نامه ۳۰۳۳۰/ت/۳۴۹۲۵ ه - ۱۳۸۶/۲/۳۰)
- ۴ - بخشنامه مب ۵۰۵۶ مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۵ (توضیحاتی پیرامون بخشنامه مب ۳۸۷۶ مورخ ۱۳۸۶/۹/۱۱ و تصویب نامه ۳۰۳۳۰/ت/۳۴۹۲۵ ه - ۱۳۸۶/۲/۳۰)
- ۵ - بخشنامه ۶۲۶۶۸ مورخ ۹۱/۱۰/۱۳۹۱ (اعلام ممنوعیت بلوکه کردن بخشی از تسهیلات تحت عناوین مختلف)
- ۶ - بخشنامه ۱۰۸۳۲ مورخ ۹۹/۴/۱۳۹۹ (تاکید بر ممنوعیت بلوکه کردن بخشی از تسهیلات تحت عناوین مختلف با اشاره به بخشنامه های مختلف)
- ۷ - بخشنامه ۹۱/۹۱۷۲۸ مورخ ۱۳۹۱/۴/۱۱ (اعلام ممنوعیت اخذ وکالت نامه از تسهیلات گیرندگان)
- ۸ - بخشنامه نت ۳۷۰۹ مورخ ۱۳۸۱/۹/۴ (اعلام ممنوعیت تنظیم بیع نامه یا اخذ وکالت جهت انتقال املاک به عنوان تضمین)
- ۹- رای هیات تخصصی دیوان عدالت اداری (در خصوص انطباق بخشنامه نت ۳۷۰۹ مورخ ۱۳۸۱/۹/۴ مبنی بر اعلام ممنوعیت تنظیم بیع نامه یا اخذ وکالت جهت انتقال املاک به عنوان تضمین با موازین قانونی)
- ۱۰ - بخشنامه ۲۸۹۰۲۸ مورخ ۹۳/۲۹/۱۳۹۳ (اعلام ممنوعیت مبنای محاسبه قرارداد «اصل و سود تسهیلات مرابحه یا استصناع نقدی» به عنوان مبنایی برای محاسبه «سود مرابحه یا استصناع نسیه»)
- ۱۱ - بخشنامه ۲۰۶۶۸۷ مورخ ۹۳/۳/۱۳۹۰ (اعلام ممنوعیت اخذ حق بیمه و مالیات خارج از قوانین تکلیفی)
- ۱۲ - بخشنامه ۲۶۶۷۲۸ مورخ ۹۳/۸/۱۳۹۳ (اعلام ممنوعیت پرداخت تسهیلات جعاله با نرخ بیش از مصوبات شورای پول و اعتبار)
- ۱۳ - بخشنامه ۳۷۵۵۱۷ مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۲۳ (ممنوعیت اخذ هرگونه سپرده به عنوان وثیقه نقدی به هر عنوان قبل و یا بعد از اعطای تسهیلات توسط بانک یا موسسات اعتباری)
- ۱۴- بخشنامه ۳۷۸۹۹۱ مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۲۶ (ممنوعیت بانک یا موسسات اعتباری از هر نوع سرمایه‌گذاری در زمینه املاک و مستغلات از جمله خرید زمین، خرید و ساخت مجتمع‌های تجاری، اداری، مسکونی و مراکز خرید به هر طریقی غیر از اعطای تسهیلات، اعم از مستقیم توسط بانک یا موسسات اعتباری و یا غیر مستقیم از طریق شرکت‌های زیر مجموعه).
- ۱۵ - بخشنامه ۱/۹۹۴۷۱ مورخ ۱۴۰۱/۴/۲۲ (ابلاغ ممنوعیت افتتاح هر گونه سپرده بانکی گروهی)

فصل هفتم - آئین نامه ها و مقررات حاکم بر وصول مطالبات

بانک ها و موسسات اعتباری

۱- بخشنامه نب/۱۴۰۰ مورخ ۱۳۶۹/۴/۲۶ (ابلاغ «متن شرط») قابل درج در قراردادهای بانکی جهت اخذ وجه التزام و تعیین نرخ آن)

۲- بخشنامه مب/۵۰۷۲ مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۶ (ابلاغ آیین نامه وصول مطالبات سررسید گذشته، معوق، مشکوک الوصول، مؤسسات اعتباری «ریالی/ ارزی»)

۳- بخشنامه ۸۸/۱۷۵۲۰۸ مورخ ۱۳۸۸/۸/۱۸ (ابلاغ آیین نامه وصول مطالبات سررسید گذشته، معوق و مشکوک الوصول مؤسسات اعتباری «ریالی/ ارزی»)

۴- بخشنامه ۸۹/۱۶۳۵۷۰ مورخ ۱۳۸۹/۷/۲۷ (اصلاح بند الف ماده ۱۱ آئین نامه وصول مطالبات سررسید گذشته، معوق و مشکوک الوصول مؤسسات اعتباری موضوع بخشنامه ۸۸/۱۷۵۲۰۸ مورخ ۱۳۸۸/۸/۱۸)

۵- بخشنامه ۸۹/۱۸۲۹۴۳ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۹ (توضیح در خصوص بند الف ماده ۱۱ آئین نامه وصول مطالبات سررسید گذشته، معوق و مشکوک الوصول مؤسسات اعتباری موضوع بخشنامه ۸۸/۱۷۵۲۰۸ مورخ ۱۳۸۸/۸/۱۸ و تاکید بر این نکته که اخذ در صورتی مجاز است که «وجه التزام تأخیر تأدیه دین به صورت شرط ضمن عقد ذکر و نرخ آن به طور صریح و دقیق مشخص و به امضای طرفین رسیده باشد.»)

۶- بخشنامه ۱۹۷۷۳ / ۹۰ مورخ ۱۳۹۰/۱/۳۱ (در خصوص الحاق متن «در صورتی که در قرارداد منعقد شده بین مؤسسه و مشتری پیش بینی شده باشد.» به انتهای بند الف ماده ۱۱ آئین نامه وصول مطالبات سررسید گذشته، معوق و مشکوک الوصول مؤسسات اعتباری موضوع بخشنامه ۸۸/۱۷۵۲۰۸ مورخ ۱۳۸۸/۸/۱۸)

۷- بخشنامه ۳۷۷۵۴۰ / ۹۲ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۲ (در خصوص اعلام اصلاح ماده ۱۱ آئین نامه وصول مطالبات سررسید گذشته، معوق و مشکوک الوصول مؤسسات اعتباری موضوع بخشنامه ۸۸/۱۷۵۲۰۸ مورخ ۱۳۸۸/۸/۱۸ و نسخ متن اولیه)

۸- رای ۱۲۸۵ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۴ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری (در خصوص ابطال ماده ۱۴ آئین نامه وصول مطالبات سررسید گذشته، معوق و مشکوک الوصول مؤسسات اعتباری موضوع بخشنامه ۸۸/۱۷۵۲۰۸ مورخ ۱۳۸۸/۸/۱۸)

۹- بخشنامه ۱۸۴۸۴۷ / ۹۴ مورخ ۱۳۹۴/۷/۷ (در خصوص ابلاغ آیین نامه وصول مطالبات غیرجاری مؤسسات اعتباری «ریالی و ارزی» مصوب ۱۳۹۴/۶/۱۰ شورای پول و اعتبار)

۱۰- نامه ۲۵۸۸۰۰ مورخ ۱۳۹۵/۸/۱۵ بانک مرکزی (توضیح ماده ۱۱ آیین نامه وصول مطالبات غیرجاری مؤسسات اعتباری موضوع بخشنامه ۱۸۴۸۴۷ / ۹۴ مورخ ۱۳۹۴/۷/۷)

۱۱- بخشنامه ۳۵/۲۰۷۰ مورخ ۷۱/۱۰/۱۵ (در خصوص تعیین نرخ جریمه تأخیر تأدیه ضمانت نامه های پرداخت شده بانکی تنظیمی قبل از تاریخ ۱۳۹۰/۱۲/۸)

۱۲- بخشنامه ۲۹۵۶۷۷ / ۹۰ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۸ (در خصوص تعیین نرخ جریمه تأخیر تأدیه ضمانت نامه های پرداخت شده بانکی تنظیمی پس از تاریخ ۱۳۹۰/۱۲/۸)

۱۳- بخشنامه مب/۸۶ مورخ ۱۳۸۶/۱/۱۵ (در خصوص تعیین مبنای محاسبه وجه التزام در قراردادهای تسهیلاتی مشارکتی و غیر مشارکتی)

۱۴ - بخشنامه ۲۱۵۶۸۴ / ۹۸ مورخ ۱۳۹۸/۶/۳۰ (در خصوص تعیین مبنای محاسبه وجه التزام در قراردادهای تسهیلاتی مشارکتی و غیر مشارکتی و کیفیت اخذ آن)

۱۵ - بخشنامه های شماره ۸۸/۱۰۵۹۷۲ مورخ ۱۳۸۸/۵/۱۹ و نت / ۷۲۸۳ مورخ ۱۳۸۷/۱۲/۹ (در خصوص کان لم یکن نمودن شرط «تخصیص وجوه پرداختی به وجه التزام» موضوع بخشنامه نت / ۷۲۸۳ مورخ ۱۳۸۷/۱۲/۹ و لزوم درج شرط تسهیم بالنسبه وجوه پرداختی از سوی مشتریان بین اصل، سود یا عواید حاصله و وجه التزام در قراردادهای مبادله ای و مشارکتی)

۱۶ - بخشنامه شماره ۵۶۹۲۰ / ۹۰ مورخ ۱۳۹۰/۳/۱۱) توضیح در خصوص نحوه تسهیم بالنسبه نمودن وجوه پرداختی از سوی مشتریان در قراردادهای قرض الحسنه، گشایش اعتبار اسنادی و ضمانتنامه های بانکی منوط به درج شرط تسهیم بالنسبه در قراردادهای موصوف)

۱۷ - بخشنامه شماره ۹۸/۱۵۸۷۱۶ مورخ ۱۳۹۸/۵/۱۰ بانک مرکزی (درخصوص ابلاغ رای شماره ۶۴ مورخ ۱۳۹۸/۱/۲۰ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر اعلام ابطال مسئولیت ضامن در بازپرداخت مطالبات غیر مستقیم ناشی از تسهیلات پرداختی و عموم ماده ۱۹ آیین نامه وصول مطالبات غیرجاری مؤسسات اعتباری موضوع بخشنامه ۱۸۴۸۴۷ / ۹۴ مورخ ۱۳۹۴/۷/۷)

۱۸- رای ۹۷۱ مورخ ۱۳۹۹/۸/۲۰ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری (مبنی بر ابطال اطلاق مصوبه ۳/۱۵۶/۳۱۲۶۶ / ۵ مورخ ۱۳۶۹/۵/۹ هیأت وزیران از تاریخ تصویب، به جهت خلاف شرع بودن شرط جانشینی در شهرک های صنعتی، در خصوص زمین هائی که در شهرک های صنعتی به تسهیلات گیرندگان «تملیک عین یا منفعت» شده باشد، مگر برای استیفای مقداری که بر ذمه تسهیلات گیرنده قرار دارد.)

۱۹ - بخشنامه ۹۸/۴۲۶۰۹۴ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۸ (در خصوص ابلاغ رای ۹۸۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۲۸۰۵ مورخ ۱۳۹۸/۱۰/۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری راجع به ابطال بندهای (۱) و (۲) بخشنامه ۲۱۳۲۱۶ مورخ ۱۳۹۷/۶/۲۱ بانک مرکزی مبنی بر اینکه بند «و» تبصره ۱۶ قانون بودجه سال ۱۳۹۷ تنها ناظر بر اخذ «اصل تسهیلات» و «سود تا سررسید» است و اخذ هرگونه وجهی برای دوران پس از سررسید تحت هر عنوان خلاف قانون و باطل می باشد.)

۲۰ - بخشنامه ۹۹/۱۴۱۴۶۸ مورخ ۱۳۹۹/۵/۹ (در خصوص ابلاغ دادنامه شماره ۹۸۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۲۸۰۵ مورخ ۱۳۹۹/۲/۱۷ مبنی بر اصلاح رای ۹۸۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۲۸۰۵ مورخ ۱۳۹۸/۱۰/۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری و اعلام اینکه اثر ابطال بندهای (۱) و (۲) بخشنامه ۲۱۳۲۱۶ مورخ ۱۳۹۷/۶/۲۱ بانک مرکزی از تاریخ تصویب بخشنامه مذکور می باشد.)

۲۱ - نامه مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۱ رییس بانک مرکزی (مبنی بر اعلام شرایط اعمال ممنوع الخروجی بدهکاران بانکی از طریق بانک مرکزی)

۲۲ - نامه مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۱۷ بانک مرکزی (در خصوص اینکه اعمال شرایط ممنوع الخروجی بدهکاران بانکی مندرج در نامه مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۱ صرفا ناظر بر اقدامات بانک مرکزی است و قابلیت تسری به احکام و تصمیمات سایر مراجع قضایی و قانونی و منجمله اجرای اسناد رسمی را ندارد.)

۲۳- استعلام دیوان عدالت اداری در خصوص بخشنامه های شماره نت / ۳۷۰۹ مورخ ۱۳۸۱/۹/۴ و ۹/۹۱۷۲۸ مورخ ۱۳۹۱/۴/۱۱ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران از شورای نگهبان (مبنی بر اینکه آیا اخذ وکالت از سوی بانک ها به عنوان ضمانت بازپرداخت تسهیلات و اعتبارات بانکی، وجاهت شرعی دارد یا خیر ؟)

۲۴- پاسخ مجمع مشورتی فقهی شورای نگهبان به استعلام دیوان عدالت اداری در خصوص بخشنامه های شماره نت ۳۷۰۹/ مورخ ۱۳۸۱/۹/۴ و ۹/۹۱۷۲۸ مورخ ۱۳۹۱/۴/۱۱ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (مبنی بر اینکه بخشنامه موصوف با موازین شرعی مغایرتی ندارد لیکن بانک مرکزی از بانک ها و موسسات اعتباری تابعه خود خواسته که برای تضمین بازپرداخت اعتبارات و تسهیلات اعطائی، از وثایق دیگر و راه های دیگر غیر از وکالتنامه وارد گردند و طبعاً تخلف از این دستور العمل جایز نیست.)

۲۵- بخشنامه ۰۰/۲۵۶۰۶۸ مورخ ۱۴۰۰/۹/۴ (در خصوص اعلام تکلیف بانک ها و موسسات مالی اعتباری به بخشودگی ۹۰ درصد سود مستتر در اقساط سررسید نشده، در صورت پرداخت پیش از موعد و تبیین شرایط لازم آن)

۲۶- آیین نامه اجرایی جزء (۱) بند (ز) تبصره (۵) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور (در خصوص اعلام شرایط حاکم بر «اسناد تسویه خزانه» موضوع جزء (۱) بند (ز) تبصره (۵) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور)

۲۷- آیین نامه اجرایی جزءهای (۲)، (۲-۱)، (۲-۲)، (۲-۴)، (۲-۵)، (۲-۶)، (۲-۷)، (۲-۸) و (۳) بند (ز) تبصره (۵) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور (در خصوص اعلام شرایط حاکم بر «اسناد تسویه خزانه نوع دوم» موضوع جزءهای (۲)، (۲-۱)، (۲-۲)، (۲-۴)، (۲-۵)، (۲-۶)، (۲-۷)، (۲-۸) و (۳) بند (ز) تبصره (۵) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور)

۲۸- بخشنامه شماره ۰۰/۳۷۳۶۸۵ مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۲۲ (موعد بازپرداخت اقساط تسهیلات که سررسید آن ها مصادف با ایام تعطیل می باشد.)

فصل هشتم - بخشنامه ها و مقررات ناظر بر امهال و تسهیل تسویه

بدهی بدهکاران بانکی

۱ - بخشنامه ۹۸/۲۱۲۶۸۱ مورخ ۱۳۹۸/۶/۲۶ (در خصوص ابلاغ دستورالعمل اجرائی نحوه امهال مطالبات موسسات اعتباری)

۲ - بخشنامه ۹۸/۲۲۴۳۵۰ مورخ ۱۳۹۹/۷/۱۳ (در خصوص ابلاغ اصلاح دستورالعمل اجرائی نحوه امهال مطالبات موسسات اعتباری)

۳ - بخشنامه ۹۸/۴۲۱۴۹۲ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۵ (در خصوص ابلاغ دستورالعمل اجرائی قانون تسهیل تسویه بدهی بدهکاران شبکه بانکی کشور)

۴ - بخشنامه ۹۸/۴۴۸۰۴۶ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۵ (در خصوص ابلاغ اصلاحیه مهلت مندرج در قانون تسهیل تسویه بدهی بدهکاران شبکه بانکی کشور)

۵ - بخشنامه ۹۹/۲۹۷۰۰۴ مورخ ۱۳۹۹/۹/۱۸ (در خصوص ابلاغ اصلاحیه مهلت مندرج در قانون تسهیل تسویه بدهی بدهکاران شبکه بانکی کشور)

۶ - بخشنامه ۰۰/۲۱۲۹۳ مورخ ۱۴۰۰/۱/۲۸ (در خصوص ابلاغ اصلاحیه مهلت مندرج در قانون تسهیل تسویه بدهی بدهکاران شبکه بانکی کشور)

۷- مصوبه شماره ۱۴۹۳۸۳/ت/۵۷۰۴۵ ه مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۲۱ هیات وزیران (آیین نامه اجرائی ماده ۶۱ الحاقی به قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور)

۸- مصوبه شماره ۱۴۹۳۸۰/ت/۵۷۰۴۵ ه مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۲۱ هیات وزیران (درخصوص تعیین تعداد اعضای هیات خبرگان مورد وثوق بانکی موضوع ماده ۶۲ الحاقی به قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور)

۹- بخشنامه شماره ۴۴۴۰۷۵/ ۹۸ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۴ (در خصوص ابلاغ دستورالعمل تبصره ذیل ماده ۶۲ قانون الحاق موادی به قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور)

۱۰- بخشنامه ۹۸/۴۳۱۳۵۳ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۱۲ (در خصوص تکلیف موسسات اعتباری پیرامون امهال مطالبات غیر جاری واحد های تولیدی برای یک بار به مدت پنج سال و با تنفس شش ماهه در قبال اخذ ۷/۵ درصد از مانده بدهی غیر جاری و اعلام شرایط آن)

۱۱- بخشنامه ۹۹/۳۸۲۵۲۹ مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۹ (تمدید مهلت بخشنامه ۹۸/۴۳۱۳۵۳ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۱۲ در خصوص تکلیف موسسات اعتباری پیرامون امهال مطالبات غیر جاری واحد های تولیدی برای یک بار به مدت پنج سال و با تنفس شش ماهه در قبال اخذ ۷/۵ درصد از مانده بدهی غیر جاری ۱۳۹۸)

۱۲- مصوبه شماره ۱۶۱۹۱/ت/۵۸۷۴۸ ه مورخ ۱۴۰۰/۲/۱۸ هیات وزیران (در خصوص امهال تسهیلات اخذ شده قبل از زلزله ۱۳۹۶/۸/۲۸ کرمانشاه)

۱۳- بخشنامه ۰۰/۲۷۲۵۱۱ مورخ ۱۴۰۰/۹/۱۸ (اصلاح مهلت مندرج در قانون تسهیل تسویه بدهی بدهکاران شبکه بانکی کشور از ابتدای مهر سال ۱۴۰۰ به مدت ۶ ماه)

۱۴- بخشنامه ۰۱/۱۹۰۶۶۸ مورخ ۱۴۰۱/۸/۲ (تمدید مهلت بخشنامه ۹۹/۳۸۲۵۲۹ مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۹ در خصوص تکلیف موسسات اعتباری پیرامون امهال مطالبات غیر جاری واحد های تولیدی تا پایان شهریور ماه ۱۴۰۲ با دریافت ۷/۵ درصد از مانده بدهی)

فصل نهم - برخی از مقررات ناظر بر نحوه اجرای مفاد اسناد رسمی

۱ - آئین نامه اجرای مفاد اسناد رسمی لازم الاجراء و طرز رسیدگی به شکایت از عملیات اجرائی (با آخرین اصلاحات)

۲- بخشنامه ۹۹/۲۰۸۸۵۰ مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۷ (مبنی بر عدم تعلق هزینه اجرا، وفق ماده ۱۱۷ برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران)

۳- رای شماره ۵۶۵۱ مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۶ شورای عالی ثبت (مبنی بر عدم تعلق هزینه اجرا، وفق ماده ۱۱۷ برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران)

۴- بخشنامه ۹۹/۱۶۳۹۸۶ مورخ ۱۳۹۹/۹/۲۳ (در خصوص ابتدای زمان اعتبار نظریه کارشناسی یک و سه نفره در پرونده های اجرای ثبت)

۵ - رای شماره ۱۳۴۷/۶/۱۰۵۳۱ مورخ ۱۳۴۷/۶/۱۰ شورای عالی ثبت (مبنی بر اینکه ، « نسبت به آنچه از طلب که قبل از مزایده پرداخت شده است حق حراج تعلق نمی گیرد . »)

۶ - رای شماره ۵۴۳۵ مورخ ۱۳۹۹/۵/۶ شورای عالی ثبت (مبنی بر ابطال مزایده صورت پذیرفته خارج از مهلت دوماهه مقرر در ماده ۳۴ اصلاحی قانون ثبت)

- ۷- نامه شماره ۱۴۰۰/۴۱۱۰۴ مورخ ۱۴۰۰/۳/۴ دفتر نظارت بر اجرای اسناد رسمی (در خصوص اعلام نحوه محاسبه سود تسهیلات بانکی و امکان جلب نظر کارشناس رسمی در صورت بروز اختلاف توسط رئیس ثبت)
- ۸- نظریه مشورتی ۹۸/۹۴۹ / ۷ مورخ ۱۳۹۸/۷/۱۷ (مبنی بر اعلام این نکته که خواسته صدور حکم بر ابطال عملیات اجرائی یا اجرائیه جنبه مالی ندارد)
- ۹ - نظریه مشورتی ۹۸/۱۶۲۸ / ۷ مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۲ (مبنی بر اعلام این نکته که حکم بر ابطال اجرائیه ثبتی جنبه مالی ندارد)

فصل دهم - نحوه رسیدگی به شکایات مشتریان مؤسسات اعتباری

- ۱ - بخشنامه شماره ۹۳/۳۰۶۳۸۲ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۵ (درخصوص ابلاغ دستورالعمل نحوه رسیدگی به شکایات مشتریان مؤسسات اعتباری)

فصل یازدهم - بخشنامه ها و مقررات ناظر بر طبقه بندی

دارایی های مؤسسات اعتباری

- ۱ - بخشنامه مب / ۲۸۲۳ مورخ ۱۳۸۵/۱۲/۵ (در خصوص ابلاغ دستورالعمل طبقه بندی دارایی هایی مؤسسات اعتباری مصوب ۱۳۸۵/۱۰/۹ شورای پول و اعتبار)
- ۲ - بخشنامه مب / ۷۷۷ مورخ ۱۳۸۶/۳/۵ (در خصوص شفاف سازی و ارائه توضیحات پیرامون بخشنامه مب / ۲۸۲۳ مورخ ۱۳۸۵/۱۲/۵ راجع به دستورالعمل طبقه بندی دارایی هایی مؤسسات اعتباری)
- ۳ - بخشنامه مب / ۱۶۵۶ مورخ ۱۳۸۶/۴/۲۷ (در خصوص ارائه توضیحات پیرامون بخشنامه مب / ۷۷۷ مورخ ۱۳۸۶/۳/۵ راجع به دستورالعمل طبقه بندی دارایی هایی مؤسسات اعتباری)
- ۴ - بخشنامه ۹۸/ ۴۰۰۰۶ مورخ ۱۳۹۸/۲/۱۲ (در خصوص ابلاغ مصوب شماره ۱۷۶۸۱۸/ت/۵۱۷۳/ه مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۸ هیات وزیران با موضوع «آیین نامه پیشگیری از انباشت مطالبات غیرجاری بانکی»)

فصل دوازدهم - برخی از مقررات و بخشنامه های با موضوعات مختلف

- ۱ - مصوبه شماره ۱۵۰۹۳۷/ت/۵۸۰۹۴/ه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۹ هیأت وزیران (در خصوص لغو آیین نامه نحوه واگذاری دارایی های غیر ضرور و اماکن رفاهی بانک ها موضوع مصوبه شماره ۱۷۵۰۴۳/ت/۴۳۶/ه مورخ ۱۳۸۶/۱۰/۳۰)
- ۲ - بخشنامه ۲۸۹۶۱۷ / ۹۹ مورخ ۱۳۹۹/۹/۱۱ (در خصوص ابلاغ دستور العمل نحوه ی واگذاری اموال مازاد مؤسسات اعتباری)
- ۳ - بخشنامه ۰۰/۷۲۰۲۶ مورخ ۱۴۰۰/۳/۱۰ (در خصوص ابلاغ اصلاحیه دستور العمل نحوه واگذاری اموال مازاد مؤسسات اعتباری موضوع بخشنامه ۲۸۹۶۱۷ / ۹۹ مورخ ۱۳۹۹/۹/۱۱)
- ۴ - بخشنامه ۱۰۷۰۱۶ / ۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۴/۶ (در خصوص ابلاغ آیین نامه مدت و طرزنگاهداری اوراق بازرگانی، اسناد و دفاتر مؤسسات اعتباری)

- ۵ - بخشنامه م/ب/۲۵۸۸ مورخ ۱۳۸۶/۶/۲۵ (در خصوص ابلاغ شرائطی که منجر به ابطال ضمانتنامه بانکی میگردد)
- ۶ - بخشنامه ۲۰۹۸۹۹ مورخ ۱۳۹۸/۶/۲۵ (در خصوص ابلاغ مصوبه شماره ۷۲۲۰۸/ت/۵۶۵۷۹/ه مورخ ۱۳۹۸/۶/۱۲ پیرامون شرایط تعلیق پرداخت تسهیلات به بنگاههای اقتصادی به دلیل وجود چک برگشتی موضوع تبصره (ا) ماده (۵) مکرر قانون صدور چک)
- ۷ - آئین نامه اجرایی ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور (با آخرین اصلاحات)
- ۸ - بخشنامه ۰۰/۷۰۱۸۶ مورخ ۱۴۰۰/۳/۹ (در خصوص ابلاغ دستور العمل اجرایی تاسیس، فعالیت و نظارت بر صرافی ها)
- ۹ - بخشنامه ۰۰/۳۹۰۱ مورخ ۱۴۰۰/۲/۱۲ (در خصوص ابلاغ دستور العمل تملک سهام بانک ها و موسسات اعتباری غیر بانکی)
- ۱۰ - بخشنامه ۰۰/۱۹۶۵۱ مورخ ۱۴۰۰/۱/۲۶ (در خصوص ابلاغ دستور العمل نحوه صدور کارت پرداخت ریالی برای اشخاص حقیقی خارج)
- ۱۱ - بخشنامه ۰۱/۲۸۳۱۴۴ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۳ (در خصوص ابلاغ دستورالعمل نحوه ی واگذاری اموال مزاد موسسات اعتباری)
- ۱۲ - بخشنامه ۰۲/۲۶۰۷۸۵ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۲۴ (در خصوص ابلاغ ممنوعیت دریافت شمش و مسکوکات طلا و ارائه گواهی سپرده طلا به مشتریان)
- ۱۳ - بخشنامه ۰۲/۱۷۷۹۲۳ مورخ ۱۴۰۲/۷/۲۵ (ابلاغ ضوابط اجرائی ماده ۷ «قانون شفافیت و نظارت بر تامین مالی فعالیت‌های انتخاباتی در انتخابات مجلس شورای اسلامی»)

فصل سیزدهم - بخشنامه های مربوط به ابلاغ اساسنامه نمونه

و فرم های یکنواخت شده عقود تسهیلات بانکی

- ۱ - بخشنامه ۹۲/۱۱۷۷۰۸ مورخ ۱۳۹۲/۴/۲۴ (ابلاغ اساسنامه نمونه بانک های تجاری غیر دولتی)
- ۲ - بخشنامه ۹۴/۱۲۲۶۷۹ مورخ ۱۳۹۴/۵/۱۳ (ابلاغ اساسنامه نمونه بانک های تجاری غیر دولتی)
- ۳ - بخشنامه ۹۲/۲۰۶۵۴۶ مورخ ۱۳۹۲/۷/۱۱ (ابلاغ فرم یکنواخت قرارداد مشارکت مدنی)
- ۴ - بخشنامه ۹۳/۱۲۰۲۸۵ مورخ ۱۳۹۳/۵/۲ (ابلاغ فرم یکنواخت قراردادهای انواع فروش اقساطی)
- ۵ - بخشنامه ۹۳/۳۴۶۰۵۵ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۳ (ابلاغ فرم یکنواخت قرارداد قرض الحسنه)
- ۹۶ - بخشنامه ۹۴/۲۴۹۶۰۱ مورخ ۱۳۹۴/۹/۲ (ابلاغ فرم یکنواخت قرارداد مضاربه)
- ۷ - بخشنامه ۹۴/۳۴۷۱۷۲ مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۲۷ (ابلاغ فرم های یکنواخت عقود اجاره به شرط تملیک، خرید دین مرابحه، مزارعه، مساقات، استصناع، جعاله و سلف)
- ۸ - بخشنامه ۹۵/۳۱۳۲۳۸ مورخ ۱۳۹۵/۱۰/۵ (در خصوص لزوم انعقاد قرارداد تنها در چارچوب فرم های مصوب و ابلاغی از سوی بانک مرکزی)
- ۹ - بخشنامه ۹۶/۲۹۰۰۰۳ مورخ ۱۳۹۶/۹/۱۳ (در خصوص تاکید بر لزوم انعقاد قرارداد های بانکی تنها در چارچوب فرم های مصوب و ابلاغی از سوی بانک مرکزی)
- ۱۰ - بخشنامه ۰۰/۳۳۲۳۶۰ مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۱۱ (ابلاغ فرم یکنواخت قرارداد خرید دین)

- ۱۱ - بخشنامه ۰۲/۲۰۰۱۹۸ مورخ ۱۴۰۲/۸/۱۷ (ابلاغ اساسنامه نمونه بانک های قرض الحسنه)
- ۱۲ - بخشنامه ۰۲/۱۰۵۵۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۵/۴ (ابلاغ تصویب نامه شماره ۳۳۱۷۶/ت/۵۸۵۲۰ ه مورخ ۱۴۰۲/۲/۳۰ هیئت وزیران در خصوص اصلاح « اساسنامه صندوق ضمانت سپرده ها »)

فصل چهاردهم - برخی از نامه های صادره از سوی بانک مرکزی

- ۱ - نامه ۱۳۷۱۱۸ / ۹۴ مورخ ۱۳۹۴/۵/۲۸ (در خصوص اعلام نحوه محاسبه میزان سود در مشارکت مدنی)
- ۲ - نامه ۳۲۸۹۰ / ۹۶ مورخ ۱۳۹۶/۲/۱ (در خصوص اعلام نحوه محاسبه میزان سود در مشارکت مدنی)
- ۳ - نامه ۲۳۱۰۱۲ / ۹۶ مورخ ۱۳۹۶/۷/۲۴ (در خصوص اعلام نحوه محاسبه میزان سود در مشارکت مدنی)
- ۴ - نامه ۱۳۶۰۷۴ / ۹۴ مورخ ۱۳۹۴/۸/۲۰ (در خصوص نحوه محاسبه سود در عقد مضاربه و بطلان شرط عدم حق طرح شکایت از بانک در قراردادهای بانکی)
- ۵ - نامه ۱۴۳۲۵ - ۱۳۹۵/۵/۶ (در خصوص اعلام عدم تعلق سود و خسارت به مطالبات موسسه میزان)
- ۶ - نامه ۹۴/۲۱۵۵۶۴ مورخ ۱۳۹۴/۸/۴ (در خصوص معتبر بودن بخشنامه شماره ۱۷۵۱ مورخ ۱۳۷۵ / ۳/۱۳ بانک مرکزی که پیرامون ممنوعیت پرداخت تسهیلات به منظور تسویه دیون سررسید شده صادر گردیده است)
- ۷ - نامه ۳۱۴۵۱ / ۹۴ مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۲۹ (اعلام عدم صدور مجوز فعالیت شرکت بانک مهر اقتصاد از سوی بانک مرکزی)
- ۸ - نامه ۳۴۶۶۵۷ / ۹۶ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۲۷ (تأکید بر اعمال بندهای ۱۱ الی ۴ ماده ۱۱ آیین نامه وصول مطالبات غیرجاری مؤسسات اعتباری «ریالی و ارزی» موضوع بخشنامه ۱۸۴۸۴۷ / ۹۴ مورخ ۱۳۹۴/۷/۷)
- ۹ - نامه ۹۴/۳۶۵۸۱۳ مورخ ۹۴/۱۲/۱۱ (مبنی بر اعلام عدم تعلق وجه التزام به مؤسسات مالی تا قبل از تصویب قانون تسری امتیازات خاص بانکها به مؤسسات اعتباری غیر بانکی مجاز)
- ۱۰ - نامه ۹۴۵۱۸ مورخ ۱۳۸۷/۱۱/۹ (مبنی بر تعیین نرخ سود دوره تمدید قراردادهای مشارکتی معادل نرخ سود قرارداد اولیه است)
- ۱۱ - نامه ۹۵۸ مورخ ۱۳۸۸/۱/۸ (مبنی بر تغییر نرخ سود در صورت تغییر قرارداد مشارکت مدنی به سایر قراردادها)

فصل پانزدهم - برخی از آراء وحدت رویه و نظریات مشورتی

اداره کل حقوقی قوه قضائیه

- ۱- رای وحدت رویه ۷۹۴ مورخ ۱۳۹۹/۵/۲۱ (مبنی بر اعلام آمره بودن مقررات حاکم بر نظام بانکی کشور و بطلان شرط مندرج در قراردادپرداخت تسهیلات نسبت به سود مازاد بر مصوبات شورای پول و اعتبار)
- ۲- رای وحدت رویه ۸۰۵ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۱۶ (مبنی بر مجاز بودن تعیین نرخ وجه التزام موضوع ماده ۲۳۰ قانون مدنی به میزان بیشتر از شاخص تورم در مواردی که مانند بانک ها مقررات آمره ندارد)
- ۳- رای وحدت رویه ۱۴۰ مورخ ۱۳۴۴/۷/۲۷ (مبنی بر اینکه صدور اجرائیه تنها نسبت به منجزات سند امکانپذیر است)

۴- رای وحدت رویه ۷۸۴ مورخ ۱۳۹۸/۹/۲۶ (مبنی بر امکان مراجعه معترض ثالث به دادگاه، جهت شکایت از عملیات اجرائی)

۵- رای وحدت رویه ۱۵۵ مورخ ۱۳۴۷/۱۲/۱۴ (مبنی بر عدم تعلق خسارت تاخیر تادیه بعد از تاریخ توقف تاجر)

۶- رای وحدت رویه ۷۸۸ مورخ ۱۳۹۹/۳/۲۷ (مبنی بر عدم امکان مطالبه خسارت تاخیر تادیه از ضامن ورشکسته)

۷- رای شماره ۹۷۱ مورخ ۱۳۹۹/۸/۲۰ هیات عمومی دیوان عدالت اداری (مبنی بر اینکه جانشینی در شهرک های صنعتی تنها به میزان طلب، جایز است)

۸- رای شماره ۱۲۶۲ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۲ هیات عمومی دیوان عدالت اداری (مبنی بر موضوع ابطال بخشنامه بانک ملی که در مخالفت با دستور بانک مرکزی مبنی بر اینکه «چنانچه مدت قرارداد مشارکت مدنی خاتمه یافته و موضوع مشارکت به انجام نرسیده باشد و بانک به درخواست مشتری با رعایت مقررات مربوط با تمدید آن موافقت نماید، نرخ سود مورد انتظار دوره تمدید قرارداد معادل نرخ سود مورد انتظار زمان انعقاد قرارداد اولیه مشارکت می‌باشد» صادر گردیده)

۹- رای شماره ۵۶۵۱ مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۶ شورای عالی ثبت (مبنی بر عدم تعلق هزینه اجرا، وفق ماده ۱۱۷ برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران)

۱۰- رای ۴۸۷۱ مورخ ۱۳۹۳/۲/۲۸ شورای عالی ثبت (در خصوص قانون تسری امتیازات خاص بانکها به مؤسسات اعتباری غیر بانکی مجاز)

۱۱- نظریه مشورتی ۷/۹۸/۹۴۹ مورخ ۱۳۹۸/۷/۱۷ (مبنی بر اعلام این نکته که خواسته صدور حکم بر ابطال عملیات اجرائی یا اجرائیه جنبه مالی ندارد)

۱۲- نظریه مشورتی ۱۹۶/۹۷/۷ مورخ ۱۳۹۷/۲/۹ (مبنی بر اعلام این نکته که صرف دعوای اعلام بطلان قرارداد دعوای غیر مالی است)

۱۳- نظریه مشورتی ۷/۹۸/۱۶۲۸ مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۲ (مبنی بر اعلام این نکته که حکم بر ابطال اجرائیه ثبتی جنبه مالی ندارد)

۱۴- نظریه مشورتی ۷/۹۸/۹۴۷ مورخ ۱۳۹۴/۳/۱۲ (مبنی بر اعلام این نکته که در صورت صدور دستور توقیف عملیات اجرایی از ممنوع الخروجی نیز باید رفع اثر گردد)

۱۵- نظریه مشورتی ۱۰۹/۹۳/۷ مورخ ۱۳۹۳/۱/۲۷ (مبنی بر اعلام این نکته که مقررات حاکم بر نظام بانکی کشور آمره است و شرط سود جریمه مازاد بر مصوبات شورای پول و اعتبار بطلان می باشد)

۱۶- نظریه مشورتی ۷/۹۸/۱۶۴۷ مورخ ۱۳۹۴/۶/۹ (مبنی بر اعلام این نکته که در عقد مضاربه باید حصه عامل و مضارب منجزاً معلوم گردد و در صورت عدم درج حصه به نحو مذکور و عدم وجود عرف مسلم، عقد مضاربه باطل است)

۱۷- نظریه مشورتی ۷/۹۸/۷۸۲ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۱۵ (مبنی بر اعلام این نکته که وجوه مازاد دریافتی بانک ها از مشتریان قابل مطالبه است و دعوی آن نیز مسموع است)

۱۸- رأی شماره ۷۴۰ الی ۷۴۸ و ۷۶۴ الی ۷۶۸ مورخ ۱۴۰۰/۳/۱۸ هیات عمومی دیوان عدالت اداری (مبنی بر اعلام ابطال برخی از بخشنامه های مقید کننده، بخشودگی سود و خسارات تسهیلات اخذ شده توسط کشاورزان)

۱۹- نظریه مشورتی ۷/۹۸/۱۹۵۵ مورخ ۱۳۹۹/۱/۵ (مبنی بر عدم امکان استفاده بانکها و مؤسسات مالی اعتباری خصوصی از نماینده حقوقی جهت طرح یا دفاع از دعوای)

۲۰- بخشنامه ۰۱/۱۹۰۶۷۹ مورخ ۱۴۰۱/۸/۲ (در خصوص ابلاغ دادنامه شماره ۶۴ مورخ ۱۳۹۸-۱-۲۰ هیات عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص عدم مسئولیت ضامن در بازپرداخت مطالبات غیر مستقیم ناشی از تسهیلات پرداختی و ابطال شرط مربوطه در کلیه فرم های نمونه قراردادهای بانکی)

فصل شانزدهم - نمونه هائی از آراء صادره از سوی محاکم بدوی و

تجدید نظر در حوزه حقوق بانکی

۱ - برخی از احکام صادره و قطعیت یافته، در موضوعات مختلف در حوزه حقوق بانکی

فصل هفدهم - بسته های سیاستی و نظارتی مصوب شورای پول و اعتبار

و بخشنامه های مربوطه

- ۱- مصوبه شماره ۱۴۷۴۱ / ت ۳۷۳ ه مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۷ هیات وزیران (آیین نامه اعطای تسهیلات بانکی برای خرید و احداث مسکن کارکنان دولت و کارمزد نیروهای مسلح)
- ۲ - مصوبه شماره ۲۸۹۸۲/ت/۳۶۹ ه مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۴ هیات محترم وزیران (آیین نامه اعطای تعیین نرخ کارمزد تسهیلات بانکی برای خرید یا احداث مدارس غیر انتفاعی)
- ۳ - بخشنامه مب / ۱۲۷/ مورخ ۱۳۸۰/۲/۱۸ (در خصوص ابلاغ بسته سیاستی و نظارتی از تاریخ ۱۳۸۰/۲/۲۲)
- ۴ - بخشنامه مب / ۱۶۳/ مورخ ۱۳۸۰/۲/۳۰ (در خصوص ابلاغ نرخ سود سپرده های سال ۱۳۸۰)
- ۵ - بخشنامه مب / ۴۳۵/ مورخ ۱۳۸۰/۴/۳۱ (در خصوص ابلاغ نرخ سود جعاله تعمیرات مسکن سال ۱۳۸۰)
- ۶ - بخشنامه مب / ۶۷۸/ مورخ ۱۳۸۱/۶/۵ (در خصوص ابلاغ بسته سیاستی و نظارتی از تاریخ ۱۳۸۱/۶/۱۵)
- ۷ - بخشنامه مب / ۱۳۷۷/ مورخ ۱۳۸۱/۹/۲۸ (در خصوص رفع ابهام از بخشنامه مب / ۶۷۸/ مورخ ۱۳۸۱/۶/۵)
- ۸ - بخشنامه مب / ۵۳۳/ مورخ ۱۳۸۲/۳/۲۹ (در خصوص ابلاغ بسته سیاستی و نظارتی از تاریخ ۱۳۸۲/۳/۲۹)
- ۹ - بخشنامه مب / ۳۲۰/ مورخ ۱۳۸۳/۳/۹ (در خصوص ابلاغ بسته سیاستی و نظارتی سال ۱۳۸۳)
- ۱۰ - سیاستهای پولی مصوب شورای پول و اعتبار در سال ۱۳۸۳
- ۱۱ - بخشنامه مب / ۳۸۷/ مورخ ۱۳۸۳/۳/۲۳ (در خصوص ابلاغ سهم بخش های مختلف اقتصادی از تسهیلات بانکی)
- ۱۲ - بخشنامه مب / ۵۵۵/ مورخ ۱۳۸۳/۴/۱۸ (در خصوص اصلاح بخشنامه مب / ۳۸۷/ مورخ ۱۳۸۳/۳/۲۳)
- ۱۳ - بخشنامه مب / ۳۹۵/ مورخ ۱۳۸۴/۲/۲۸ (در خصوص ابلاغ بسته سیاستی و نظارتی سال ۱۳۸۴)
- ۱۴ - بخشنامه مب / ۶۹۴/ مورخ ۱۳۸۴/۴/۱۳ (در خصوص اصلاح بسته سیاستی و نظارتی سال ۱۳۸۴ موضوع بخشنامه مب / ۳۹۵/ مورخ ۱۳۸۴/۲/۲۸)
- ۱۵ - بخشنامه مب / ۶۹۴/ مورخ ۱۳۸۴/۴/۱۳ (در خصوص رفع ابهام از بخشنامه مب / ۳۹۵/ مورخ ۱۳۸۴/۲/۲۸)
- ۱۶ - بخشنامه مب / ۷۰۹/ مورخ ۱۳۸۴/۴/۱۴ (در خصوص تاریخ لازم الاجرا شدن بخشنامه مب / ۳۹۵/ مورخ ۱۳۸۴/۲/۲۸)
- ۱۷ - بخشنامه مب / ۷۴۵/ مورخ ۱۳۸۴/۴/۲۱ (در خصوص ابلاغ نرخ تسهیلات بخش کشاورزی در سال ۱۳۸۴)
- ۱۸ - بخشنامه مب / ۱۰/ مورخ ۱۳۸۵/۱/۶ (در خصوص ابلاغ بسته سیاستی و نظارتی سال ۱۳۸۵)
- ۱۹ - سیاست پولی و اعتباری مصوب شورای پول و اعتبار در سال ۱۳۸۵ بر گرفته از سایت بانک مرکزی
- ۲۰ - بخشنامه مب / ۱۴۸/ مورخ ۱۳۸۵/۱/۲۹ (در خصوص رفع ابهام از بخشنامه مب / ۱۰/ مورخ ۱۳۸۵/۱/۶) با موضوع ابلاغ بسته سیاستی و نظارتی سال ۱۳۸۵

- ۲۱ - بخشنامه مب / ۵۷۰/ مورخ ۱۳۸۵/۳/۱۰ (در خصوص تعیین نرخ سود عقود مبادله ای در سال ۱۳۸۵، پیرو بخشنامه مب / ۱۰/ مورخ ۱۳۸۵/۱/۶)
- ۲۲ - بخشنامه مب / ۱۱۸۹/ مورخ ۱۳۸۶/۴/۲ (در خصوص ابلاغ بسته سیاستی و نظارتی از تاریخ ۱۳۸۶/۴/۲)
- ۲۳ - سیاست پولی و اعتباری مصوب شورای پول و اعتبار در سال ۱۳۸۶ برگرفته از سایت بانک مرکزی
- ۲۴ - سیاست پولی و اعتباری مصوب شورای پول و اعتبار در سال ۱۳۸۷ برگرفته از سایت بانک مرکزی
- ۲۵ - بخشنامه مب / ۲۳۵۱/ مورخ ۱۳۸۷/۴/۲۴ (در خصوص ارائه توضیح در خصوص ماده ۱۷ بسته سیاستی و نظارتی سال ۱۳۸۷)
- ۲۶ - بخشنامه مب / ۲۴۳۵/ مورخ ۱۳۸۷/۶/۳۱ (در خصوص تاکید بر این نکته که ماده سه و تبصره های ماده سه بسته سیاستی نظارتی ۱۳۸۷، جایگزین مصوبه ۵۹۱ مجمع عمومی مشترک بانک ها گردیده لذا باید بسته سیاستی و نظارتی بانک مرکزی ملاک عمل قرار گیرد)
- ۲۷ - بخشنامه ۷۷۴۴۴ / ۸۸/ مورخ ۱۳۸۸/۴/۱۰ (ارائه توضیح در خصوص بخشنامه مب / ۲۴۳۵/ مورخ ۱۳۸۷/۶/۳۱)
- ۲۸ - بخشنامه ۱۰۸۷۰ / ۸۸/ مورخ ۱۳۸۸/۱/۲۳ (در خصوص ابلاغ بسته سیاستی و نظارتی سال ۱۳۸۸)
- ۲۹ - بخشنامه ۱۶۲۸۹/ مورخ ۱۳۸۸/۱/۳۰ (در خصوص تأکید بر برخی از مقررات بسته سیاستی و نظارتی سال ۱۳۸۸)
- ۳۰ - بخشنامه ۸۸/۱۶۸۳۲ مورخ ۱۳۸۸/۱/۳۰ (در خصوص اعلام تاریخ لازم الاجرا شدن بخشنامه ۱۰۸۷۰ / ۸۸/ مورخ ۱۳۸۸/۱/۲۳ دائر بر ابلاغ بسته سیاستی و نظارتی سال ۱۳۸۸)
- ۳۱ - بخشنامه ۲۴۰۲۷/ مورخ ۱۳۸۸/۲/۷ (در خصوص توضیح ماده ۲۷ بسته سیاستی و نظارتی ۱۳۸۸ مربوط به تسهیلات کلان)
- ۳۲ - بخشنامه ۷۱۲۰ / ۸۸/ مورخ ۱۳۸۹/۱/۱۸ (در خصوص ابلاغ بسته سیاستی و نظارتی سال ۱۳۸۹)
- ۳۳ - سیاست پولی و اعتباری سال ۱۳۹۰ بر گرفته از سایت بانک مرکزی که در سایت مرکزی فاقد درج مرجع تصویب و تاریخ ابلاغ است)
- ۳۴ - بخشنامه ۹۰/۲۶۲۷۱۳ مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۵ (در خصوص ابلاغ بسته سیاستی و نظارتی دوم سال ۱۳۹۰ که از تاریخ ۱۳۹۰/۱۱/۲۱ لازم الاجراء گردیده است)
- ۳۵ - بخشنامه ۹۰/۲۸۰۵۶۲ مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۲۳ (در خصوص یکسان سازی نرخ سود در مناطق آزاد با سرزمین اصلی)
- ۳۶ - بخشنامه ۹۳/۹۶۵۹۳ مورخ ۱۳۹۳/۴/۱۱ (در خصوص ابلاغ بسته سیاستی و نظارتی سال ۱۳۹۳)
- ۳۷ - بخشنامه ۹۴/۳۴۲۱۵ مورخ ۱۳۹۴/۲/۱۴ (در خصوص ابلاغ بسته سیاستی و نظارتی سال ۱۳۹۴ که از تاریخ ۱۳۹۴/۲/۱۶ لازم الاجراء گردیده است)
- ۳۸ - بخشنامه ۹۴/۳۶۵۷۳ مورخ ۱۳۹۴/۲/۱۶ (در خصوص ارائه توضیح پیرامون بخشنامه ۹۴/۳۴۲۱۵ مورخ ۱۳۹۴/۲/۱۴)
- ۳۹ - بخشنامه ۹۴/۶۲۳۵۸ مورخ ۱۳۹۴/۳/۱۲ (مبنی بر تأکید بر اجرای بسته سیاستی و نظارتی سال ۱۳۹۴)
- ۴۰ - بخشنامه ۹۴/۱۱۶۳۶۴ مورخ ۱۳۹۴/۵/۷ (در خصوص نرخ ترجیحی تسهیلات برخی از بخش های اقتصادی)
- ۴۱ - بخشنامه ۹۴/۱۶۲۶۴۴ مورخ ۱۳۹۴/۶/۱۹ (در خصوص شرایط لازم جهت اعمال بخشنامه ۹۴/۱۱۶۳۶۴ مورخ ۱۳۹۴/۵/۷)
- ۴۲ - بخشنامه ۹۵/۱۱۶۵۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۴/۱۴ (در خصوص ابلاغ بسته سیاستی و نظارتی سال ۱۳۹۵ که از تاریخ ۱۳۹۵/۴/۱۶ لازم الاجراء گردیده است)
- ۴۳ - بخشنامه ۹۶/۱۷۳۷۹۳ مورخ ۱۳۹۶/۶/۵ تأکید بر اجرای بخشنامه ۹۵/۱۱۶۵۹۵ مورخ ۱۳۹۵/۴/۱۴ در سال ۱۳۹۶)

۴۴ - سیاست پولی و اعتباری سال ۱۳۹۶ با تاکید بر اجرای بخشنامه ۹۶/۱۷۳۷۹۳ مورخ ۱۳۹۶/۶/۵ برگرفته ازسایت بانک مرکزی

۴۵- مصوبه شماره ۲۵۲۸۱/ت/ ۵۸۸۲۵ ه مورخ ۱۴۰۰/۳/۸ اهیات وزیران (راجع به تعیین سقف تسهیلات مسکن آزادگان، جانبازان و خانواده شهدا در سال ۱۴۰۰)

۴۶- مصوبه شماره ۱۱۸۶۹/ت/ ۵۸۷۲۴ ه مورخ ۱۴۰۰/۲/۶ اهیات وزیران (در خصوص پرداخت تسهیلات ارزان قیمت برای مناطق زلزله زده)

۴۷- مصوبه شماره ۲۷۰۶۳/ت/ ۵۸۷۱۰ ه مورخ ۱۴۰۰/۳/۱۱ اهیات وزیران (راجع به نرخ سود جزء (۱۰) بند(الف) تبصره (۱۸) قانون بودجه ۱۴۰۰ در خصوص میزان تسهیلات مسکن روستایی)

۴۸ - بخشنامه ۰۲/۲۸۰۳۷۳ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۰ (در خصوص ابلاغ بسته سیاستی و نظارتی که مطابق بخشنامه شماره ۹۶/۱۴۹۱۵۳ مورخ ۱۳۹۶/۵/۱۶ از تاریخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۸ لازم الاجراء گردیده است)

۴۹- جدول نرخ سود و سود سپرده های بانکی در سالهای مختلف از سایت بانک مرکزی

۵۰- جدول نرخ سود علی الحساب سپرده های سرمایه گذاری مدت دار

فصل هجدهم: مقررات ناظر بر صرافی ها

۱ - بخشنامه ۰۲/۲۱۲۰۷۳ مورخ ۱۴۰۲/۹/۱ (ابلاغ اصلاحیه دستور العمل اجرائی تاسیس فعالیت و نظارت بر صرافیها)

فصل نوزدهم: مقررات ناظر بر رمز ارزها

فصل بیستم: مصوبات شورای فقهی بانک مرکزی

۱ - بخشنامه ۰۲/۸۸۹۷۷ مورخ ۱۴۰۲/۴/۱۸ (ابلاغ «راهنمای اجرایی نظارت و تطبیق شرعی در موسسات اعتباری».)

۲ - بخشنامه شماره ۰۲/۱۲۷۷۸۵ مورخ ۱۴۰۲/۵/۲۹ (ابلاغ مصوبه شورای فقهی بانک مرکزی با موضوع «ارزیابی چالش های فقهی سپرده های امتیازی در شبکه بانکی کشور»)